

ÚVODNÝ PRÍHOVOR NA STRETNUTÍ RÁDIOAMATÉROV V KOŠICIACH 23.3.2019

Dovoľte mi, aby som na našom stretnutí privítal všetkých vás priateľov rádioamatérov, ktorí ste prišli prevažne z východného Slovenska: Vítam aj mnohých ďalších, ktorí k nám pricestovali aj zo vzdialenejších kútov Slovenska - z Bratislavy, Bánoviec nad Bebravou či z iných lokalít Slovenska, ba aj z Prahy.

Som rád, že môžem medzi nami privítať aj našich kolegov rádioamatérov zo spolku ČAV Českomoravských rádioamatérov vysielateľov. A vítam tu aj všetkých ostatných priaznivcov rádioamatérskeho vysielania, ktorí prišli na naše stretnutie.

Slávime 20 ROKOV STRETNUTÍ V KOŠICIACH – pekné výročie

Aj ja mám licenciю práve dvadsať rokov a pravdepodobne som bol na každom z týchto stretnutí. Zmeny v čase –zasiahli aj toto stretnutie – mnohých našich priateľov tu už nemôžeme stretnúť, avšak stále si na nich môžeme aspoň spomenúť.

Odchody rádioamatérov

V minulom roku 2018 opustilo naše rádioamatérske rady celkom 11 rádioamatérov a teraz v novom roku už aj 4 ďalší. Z východného Slovenska to boli Ján Horňák OM8AHJ zo Sobraniec, Mirek Paulík OM3EK z Košíc, Vojtech Valla OM3WVV a Dušan Štefkovič OM8CM z Popradu a v roku 2019 to bol Dušan Mitál OM0MD z Prešova. Spomeňme si na všetkých týchto našich bývalých kolegov minútu ticha.

Príchody nových rádioamatérov

Ale okrem odchodu niektorých z nás, prichádzajú k nám aj noví rádioamatéri. Viacerí z nich sú samorasty, ktorí však na sebe tvrdo pracujú a už aj za relatívne krátku dobu vidieť pokroky v ich rádioamatérskom vývoji.

Je tu však aj skupina začínajúcich rádioamatérov, prípadne ešte len záujemcov o rádioamatérske vysielanie. Niektorí z nich sa cítia medzi nami ako bezprízorní, lebo nevedia nájsť niekoho, kto by sa im viac venoval. Niekdajšie zväzarmovské rádiokluby už desaťročia (už 30 rokov) nepracujú tak, ako v ére predtým so štedrými štátnymi dotáciami, lebo stratili svoje „kamenné“ priestory. Členovia týchto pôvodných rádioklubov idú pod touto značkou nanajvýš počas rádioamatérskych kontestov alebo sa pod touto značkou stretávajú viacmenej neformálne pri pive, či pri guláši či aké iné menu uprednostňujú. Aj táto socializačná úloha klubov je dôležitá, avšak nestačí pre mnohých nových rádioamatérov, ktorí sa v týchto stretávkach starých pánov nejako nevedia „nájsť“. Títo mladí nemajú nikoho, kto by im vysvetlil, čo je podstata rádioamatérstva, aké všelijaké a rôznorodé možnosti poskytuje.

Rádioamatérska činnosť môže mať naozaj veľmi rozmanité formy. Niektorí sa nájde v rádioamatérskych pretekoch, niektorí sa bude venovať technike, niektorí bude vymýšľať nové programy pre rádioamatérov a možností je ešte viac. Nie každý sa v nich vie zorientovať a nájsť si svoje miesto.

Nová doba však postupne priniesla aj určité zmeny, ktoré nás netešia.

Ja ako dôchodca, keď sedím doma a pracujem pri počítači, mám zapnuté minimálne 2 a niekedy aj 4 rádiostanice na všetkých frekvenciách VKV a UKV, ktoré v Košiciach prichádzajú do úvahy - teda hlavne VKV prevádzkač OM0OVT, VKV košické frekvencie **145,575** a **145,525**, alebo tiež UKV prevádzkače OM0ODK a OM0OUE. Za celý deň tam nepočuť skoro nič, dopoludnia bývajú nejaké komunikácie na 145.575, na OM0OVT sa sporadicky niekto ozve, v poslednom čase sa častejšie objavujú relácie na tému satelitnej prevádzky cez nový geostacionárny satelit QUATAR - OSCAR 100 (OM0MS? OM7PY, OM3WAK), občas sa ozvú rádioamatéri od Popradu a dokonca aj z Ružomberka. Prevádzku na prevádzkačoch oživuje aj prevádzka cez aplikáciu Zello. A to je všetko

Pravidelné relácie na prevádzkačoch

Pravidelne každé ráno o **5:45** je na OM0OVT **meteokrúžok pod vedením Ferka OM3CKC**, večer tu býva pomerne pravidelne „**večerný pokec**“, s ktorým prišiel IVAN OM0AD a ktorý ho (podľa svojich časových možností) aj najčastejšie moderuje a tak sa vnáša život na tieto pásma a tento prevádzkač.

Ja si však pamätám aj na časy, kedy prevádzka na prevádzkačoch bola mimoriadne intenzívna a trvala do neskorých nočných hodín, že niekedy bol problém sa dostať cez diskutujúcich. V rámci tejto činnosti prebiehal napr. aj KURZ príjmu telegrafných značiek. Milan OM8MM vysielal sekvecnie 5 znakov a ostatní to mohli zapisovať a potom si skontrolovať podľa toho, čo následne prečítal fonicky.

Prevádzka na KV

Na KV prebiehajú stále rušné komunikácie, napr. pravidelné slovenské debatné krúžky v pásme 80m, avšak komunikácia na VKV a UKV pásmach sa v značnej miere presunula na internetové médiá ako je Facebook, Hangout, Mesenger, Skype atď. a pásma ostávajú hluché.

Diskusie na internete versus diskusie na pásmach

Áno - diskusia na internete je jednoduchá – viem koho pustím do skupiny, viem kto ma počúva, viem kto môže mať tendencie mi protirečiť a kto nie. V rámci skupiny môžem tvrdiť čokoľvek, aj keď je to hlúposť. Ak niekto má iný názor a ten mi nevyhovuje, jednoducho ho zo skupiny vylúčim.

Na druhej strane je diskusia na rádioamatérskych pásmach „regulovaná“ - v povolených podmienkach. Jasne je povedané, čo sa smie a čo nie, čo nemôže byť predmetom debát. A keďže je to otvorené médium môže sa stať, že na pásme sa ozve niekto, kto má iný názor a potom je už diskusia náročná až nemožná. Hrotí sa do nežiadanych rozmerov a foriem aj keď sa jedná o diskusiu na „povolené témy“ teda na diskusiu o rádioamatérskej problematike.

ČO S TÝM ROBIŤ.

V prvom rade je potrebné si uvedomiť niektoré ROZMERY

Na Slovensku žije približne 5 miliónov obyvateľov. Súčasne máme na Slovensku asi 1600 registrovaných rádioamatérov (podľa evidencie Regulačného úradu) ale z nich je reálne aktívnych približne 800 rádioamatérov. V košickom kraji máme aktívnych približne 100 a v prešovskom možno tiež 100 rádioamatérov. V iných krajoch je to podobné, možno viac je v bratislavskom kraji.

Keď to porovnáme s počtom obyvateľov Slovenska, aktívnych rádioamatérov je len 0,016% z celkového počtu obyvateľov.

Je nás teda nepatrná smietka, ktorú môžeme bez problémov pozametáť a vyhodiť na smetisko a nikto ani nezaplače.

Ak nechceme takto dopadnúť musíme pre to niečo robiť, ale čo ? Mám tu zopár bodov.

- Musíme byť jednotní pri zachovaní rôznorodosti záujmov, ktoré umožňuje samotná povaha rádioamatérskej činnosti.
- Musíme sa skvalitňovať vo svojich vedomostiach a činnostiach, aby každý rádioamatér bol v tejto oblasti natoľko dobre pripravený, aby sa o každom z nás mohlo hovoriť, že je to skôr RÁDIOPROFESIONÁL a nie RÁDIOAMATÉR v takom zmysle, že robí veci zle, neodborne z dôvodu svojej technickej a prevádzkovej neznalosti. Rusi majú pre rádioamatéra omnoho lepší výraz a to je RADIOLJUBITEĽ. Teda človek, ktorý robí svoju činnosť z lásky, zo záujmu a nie kvôli zárobku, biznisu.
- Musíme do svojich radov vítať každého, koho táto problematika osloví a nájde si medzi nami svoje miesto. Z niekoho bude pretekár v závodoch na krátkych, či veľmi krátkych vlnách, z niekoho bude technik, niekto sa len bude vykecávať na lokálnych frekvenciách, ktoré tak budú využívané a plné života. A aj to potrebujeme.

Aká je však súčasnosť

- V záujme zvyšovania technickej zdatnosti rádioamatérov už roky pripravujeme v rámci týchto stretnutí aj odborné prednášky. Z roka na rok je však **menej ochotných rádioamatérov, ktorí by venovali svoj čas na prípravu nejakej zaujímavej prednášky s rádioamatérskou tematikou.** Ostáva to potom len na niektorých jednotlivcoch a je to pre nich čím ďalej náročnejšie.
- Nemáme priestory na rozvíjanie klubovej činnosti a podporu rastu nových rádioamatérov. Je preto potrebné hľadať cesty, akými by sa táto forma dala podporiť – bude to však už **iné ako v minulosti**
- Začínáme sa deliť na STARÝCH a pre niekoho akože ZLÝCH rádioamatérov, ktorí nič neurobili pre rozvoj rádioamatérstva v súčasnosti a tých, ktorí MAJÚ záujem o rádioamatérstvo, len sa im nikto z tých STARÝCH nevenuje a preto si osobujú OPRÁVNENIE KYDAŤ na všetko okolo seba a na Slovenský zväz rádioamatérov zvlášť. **A to je veľmi zlé, lebo týmito názormi sa „krmí“ naša nová nastupujúca generácia rádioamatérov – kam to nakoniec povedie ? Aký bude náš osud?**

Ďalšie ohrozenia pre rádioamatérov:

- Na jednej strane sme v posledných rokoch získali malé (zdieľané) segmenty v pásmach KV 60 m (5,5 MHz) a v pásmach LOW VKV – 4m (70 MHz) ale na druhej strane sú ohrozené pásma 430 MHz a niektoré segmenty mikrovlnných pásiem, hlavne pásmo 10 GHz, kam sa tlačia profesionálne služby. Preto je potrebné, aby tieto pásma boli využívané a žili čulou rádioamatérskou prevádzkou.
- Nedarí sa presadzovať podpora rádioamatérskej činnosti na legislatívnej úrovni – už dlhšiu dobu sa nedarí dopracovať k schváleniu nových povolovacích podmienok v ktorých by boli zapracované aj nové pásma schválené na medzinárodnej úrovni. Tu hrá a vždy bude hrať veľmi zásadnú úlohu **Slovenský zväz rádioamatérov ako národný zástupca všetkých slovenských rádioamatérov pred úradmi a inštitúciami doma, aj v zahraničí**, bez rozdielu, či niekto je, alebo nie je členom SZR. A je úplne nepochopiteľné, keď sa nájdu jednotlivci medzi rádioamatérmi, ktorí z neznalosti vecí **BOJUJÚ NEVYBERANÝM SPÔSOBOM PROTI SZR**. To nepochopí ani ten najjednoduchší rybár, ktorý je rád že je členom svojho Slovenského Rybárskeho Zväzu (SRZ) a že jeho zväz bojuje za čistotu riek a vodných plôch, aby bolo aj o nejaký čas možné ešte loviť ryby na Slovensku. A SZR plní podobnú funkciu pre rádioamatérov.

To sú problémy, ktoré nás ťažia a s ktorými zápasíme v poslednom období.

Aj preto sme do programu tohtoročného stretnutia zaradili na záver netradičný bod programu – panelovú diskusiu na tému **Rádioamatéri v 21. storočí**, na ktorú ste všetci srdečne pozývaní. Týka sa to nás všetkých.

Stano OM8ST a Stano OM8AQ

23.3.2019